

Realisatie Erfgoedpark Batavialand

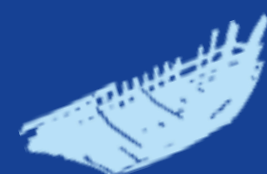
*Commissie Economie, Mobiliteit en
Samenleving
8 januari 2025*

Agenda

- **Presentaties** (circa 30 minuten)
 1. Museum Batavialand (Ariane Hoog)
 2. Nationaal Scheepsarcheologisch Depot (Arjan de Zeeuw)
 3. Gebiedsprogramma Erfgoedpark Batavialand (Peter Noordijk)
 4. Second Opinion Provinciaal Toezichthouder (Peter de Haan)
- **Ruimte voor vragen** (circa 60 minuten)

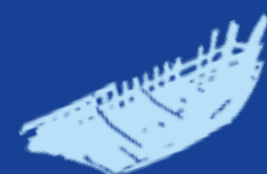
Vernieuwing Museum Batavialand

Doorontwikkeling naar een
rijksmuseum in Flevoland

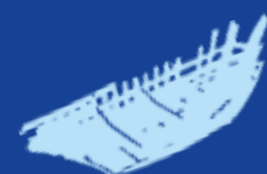
Inhoud

- Batavialand; een introductie
- Welke kans doet zich voor en hoe kunnen we die benutten?
- Wat betekent dit voor de provincie als gebouweigenaar?
- Hoe dekt Batavialand de investering?

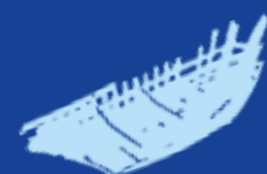
Batavialand is méér dan een museum

- Provinciaal Archeologisch Depot (wettelijke taak)
- Nationaal Scheeps-archeologisch Depot (beheer maritieme archeologische collectie)
 - drie historische schepen op het terrein
- Wetenschappelijke functie
- Werken met mensen: ateliers/werf, ambacht, opleiding
- Reconstructie De Batavia

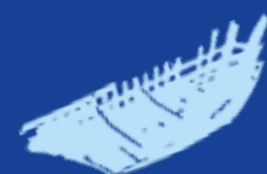
Kans voor Flevoland

- OCW koos Flevoland voor nieuwbouw Nationaal Scheepsarcheologisch Depot (NSD)
- Museum krijgt zo wettelijke taak en nationale status
- Wordt eerste rijks gesubsidieerde museum in Flevoland (van 30 in Nederland)
- NSD is vliegwiel voor ontwikkeling museum

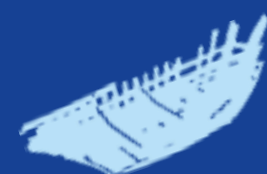
Kunnen we die kans waarmaken?

- Huidige gebouw voldoet niet: klimaat, draagkracht vloeren en hoogte
- Ambitie PS-besluit januari 2023 zo niet te verwezenlijken
- Verantwoordelijkheid uitdragen maritieme historie onder druk

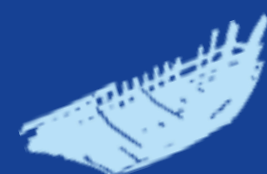
Daarom vernieuwing museum

- Volwaardig provinciaal museum
- Waar de Rijkscollectie beheerd en getoond wordt
- Op een unieke locatie (pioniers, polder, land/water)
- Realisatie: door vernieuwing gebouwen én inhoud

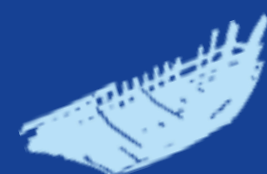
Vernieuwing gebouwen

- Vernieuwing publieksfaciliteiten
- Uitbreiding depot (NSD) + nieuwe conserveringsunit
- Werf nieuwbouw + optimaal gebruik historische gebouwen
- Overzichtelijke en toegankelijke locatie
- Kostenneutraal: huur dekt kosten
- Vernieuwing essentieel voor groei

Vernieuwing inhoud

- Verhalenmuseum over mensen, over vissers en polderpioniers
- Samenhangende presentaties, langs drie verhaallijnen
- Schepen en collectie NSD centraal
- Maatschappelijke werkplek
- Toonaangevend kennisinstituut scheepsarcheologie en historische scheepsbouw

Wat betekent dit voor de provincie?

- Een extra investering van € 5,4 mln. in een nieuwe museumhal
- Een garantstelling op de lening voor de vernieuwing van de inhoud
 - Lening max. 5 mln. (via maatschappelijk financieren)
 - Batavialand werft zelf minimaal 2 mln. aan fondsen en subsidies

Hoe dekt Batavialand straks de hogere kosten?

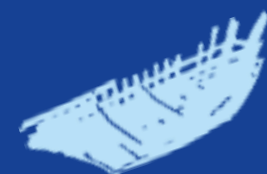
- Financiële positie museum toekomstbestendig
 - Solide meerjarenbegroting; ca. 75% vaste inkomsten (uit wettelijk beheer collecties Rijk en Provincie, en structurele subsidie museum)
- Begroting 2028 met positief resultaat
 - Conservatief begroot, positief saldo van ca. € 150.000,-
 - Leerwerkbedrijf; positief traject gemeente
- Verantwoording straks
 - Conform governance-afspraken
 - Regulier; via resultaatsafspraken in kader subsidie
 - Toekomstige rapportages Provinciaal Toezichthouder

Samen aan de slag

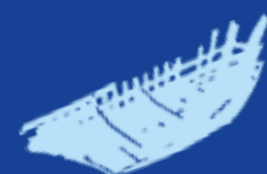
voor een provinciaal museum met label *rijksmuseum*
een aanwinst voor Flevoland en Lelystad

We heten u in 2028 graag
welkom in *uw* museum

Moodfilm

- <https://youtu.be/xtx9rFWIIZ4?si=oDS--QpDd1EAO6z2>

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Beheer maritieme rijkscollectie door Batavialand

*Arjan de Zeeuw, directeur Kennis en Advies,
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed*

Flevoland, schatkamer van de maritieme archeologie

Bij inpoldering meer dan 300 scheepswrakken gevonden en (deels) opgegraven door de RIJP

1992: collectie, inclusief scheepskerkhof, overgedragen aan WVC (later OCW)

2016: beheerovereenkomst met Batavialand

Aanwijzing als NSD

Formele aanwijzing als Nationaal Scheepsarcheologisch Depot (NSD) in 2021

Keuze voor Batavialand: kennis en expertise, combineren met tentoonstellen

Afspraak in cultuurconvenant 2021-2024 voor investering in depot- en publieksfunctie

OCW investeert €7mln. in nieuw NSD

Beheer rijkscollectie

Batavialand is aangewezen als beheerder van de maritieme rijkscollectie (wettelijke taak)

Structurele subsidie van OCW van €1.206.418 per jaar (per 1-1-2023)

5,7 fte personeel met financiering van de RCE

Een van de 30 musea met een wettelijke beheertaak van de rijkscollectie, de eerste in Flevoland

Vooruitblik

Subsidie van OCW voor beheer en huisvesting van de collectie is structureel

Publieksactiviteiten:

Cultuurconvenant: OCW zal de mogelijkheden gaan verkennen om Batavialand op termijn ook voor publieksactiviteiten te subsidiëren

Win-win

Door koppeling aan museum kan de collectie aan een breed publiek worden getoond:

"erfgoed is van ons allemaal"

Voor Batavialand biedt het kansen om een unieke collectie, met bijzondere verhalen, tentoon te stellen

An aerial photograph of the Batavialand area in Lelystad, The Netherlands. The image shows a large complex of buildings, parking lots, and green spaces. A canal runs along the left side of the complex, with several boats docked. A red location pin is placed on the canal, labeled 'KNRM reddingstation Lelystad'. Three blue location pins are placed on the Batavialand complex, with the label 'Batavialand' next to one of them. The top right corner of the image has a green and blue diagonal graphic.

Gebiedsprogramma Doorontwikkeling Batavialand

*Peter Noordijk
Manager expertise team
Gebiedsontwikkeling*

KNRM reddingstation
Lelystad

PROVINCIE
FLEVOLAND

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

PS-besluit 25 januari 2023:

- Realisatie Nationaal Scheepsarcheologisch Depot (NSD)
- Realisatie multifunctioneel entreegebouw
- Verplaatsing van de Bataviawerf
- Batavia op land
- Provincie is bouwheer

Huidige situatie Batavialand

*Ambitie: vliegwiel NSD optimaal
gebruiken voor toekomstbestendig
Batavialand*

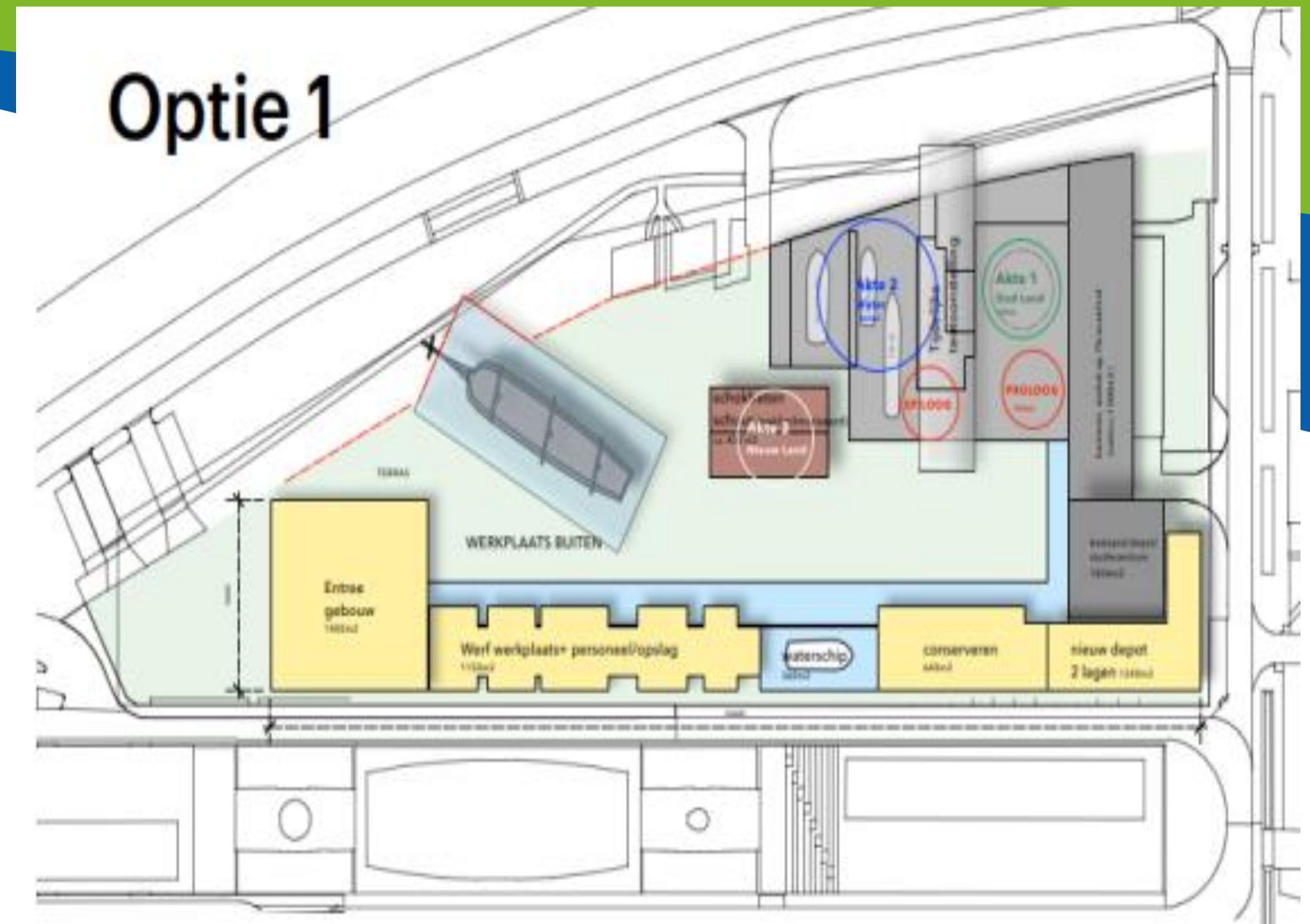
De Batavia aan Land

- Budget ca. € 1,5 mln.
- 2026 aan Land
- Verantwoordelijkheid Batavialand, maar op grond Provincie
- Precieze locatie is onderdeel van de ontwerp opgave
- Project 'Tweede Leven van de Batavia'
 - Wethouder Kruis bestuurlijk opdrachtgever

Uitwerking plannen

1. Ruimtelijke en Bouwkundige voorkeursmodellen
2. Doorrekenen optimalisaties (bezuinigingen)
3. Doorontwikkelingen plannen Batavia aan Land
4. Doorontwikkeling museale concept

Dilemma:

- Problemen huidige gebouw
klimaat, vocht, hoogte =
geen museumgebouw
- Renovatie: € 4,25 mln.
duurder & heel beperkt
effect

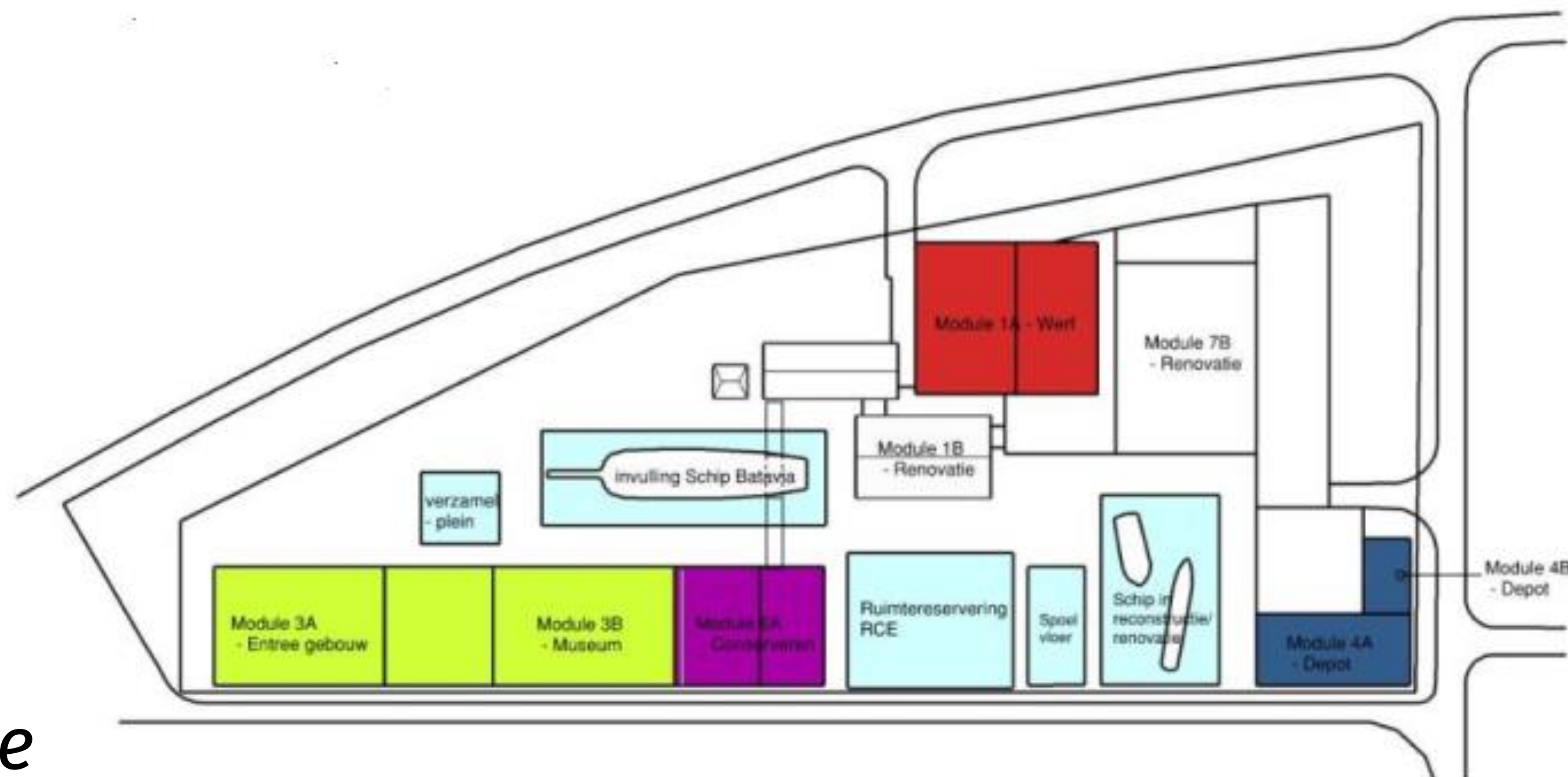
Conclusie: Binnen de huidige gebouwinfrastructuur kan het NSD niet als vliegwiel gebruikt worden en staat toekomstbestendigheid van Batavialand als museum onder druk.

Voorstel: Nieuwbouw (kostenneutraal)

Uitbreiding nieuw entreegebouw (*PS-besluit 2023*) met museumhal

ONDERZOCHE ALTERNATIEVEN:

1. Model o.b.v. uitgangspunten
Statenvoorstel van 25 januari 2023
2. Model renovatie huidige
museumgebouw
3. Beperkt investeren in het bestaande
museumgebouw

Financieel: Een gezamenlijke investering

Opbouw investeringskrediet			
Partij	Bedrag		Type
	Was	Wordt	
Rijk	€ 5,64 mln.	€ 7 mln.	Bijdrage derden
Prov. Flevoland	€ 2,3 mln.	€ 7,7 mln.	Eigen geld
Gem. Lelystad	*	€ 3,6 mln.	Bijdrage derden
Totaal	€ 7,94 mln.	€ 18,3 mln.	
<u>Bijdrage derden</u>	<u>€5,64 mln</u>	<u>€10,6 mln.</u>	

* De bijdrage van gemeente Lelystad was in 2023 de overdracht van het noordelijke perceel (huidige Bataviawerf-perceel).

Kostenneutrale investering: verhoogde huur dekt extra kosten

Lelystad: Inbreng perceel 2 om niet

Financieel: Garantstelling

- Benodigde garantstelling max. € 5,0 miljoen
- Provincie is gebouw- en grondeigenaar
- Rijk heeft steun uitgesproken bij onvoorziene (financiële) ontwikkelingen

Financieel: Een gedeelde exploitatie

- Subsidie ca. € 2,1 mln.

Begroting Batavialand 2028

Totaal kosten: ca. € 6,5 mln.

- Subsidie OCW: ca. € 1,2 mln. 2023*
- 5,7 fte personeel met financiering van de RCE.

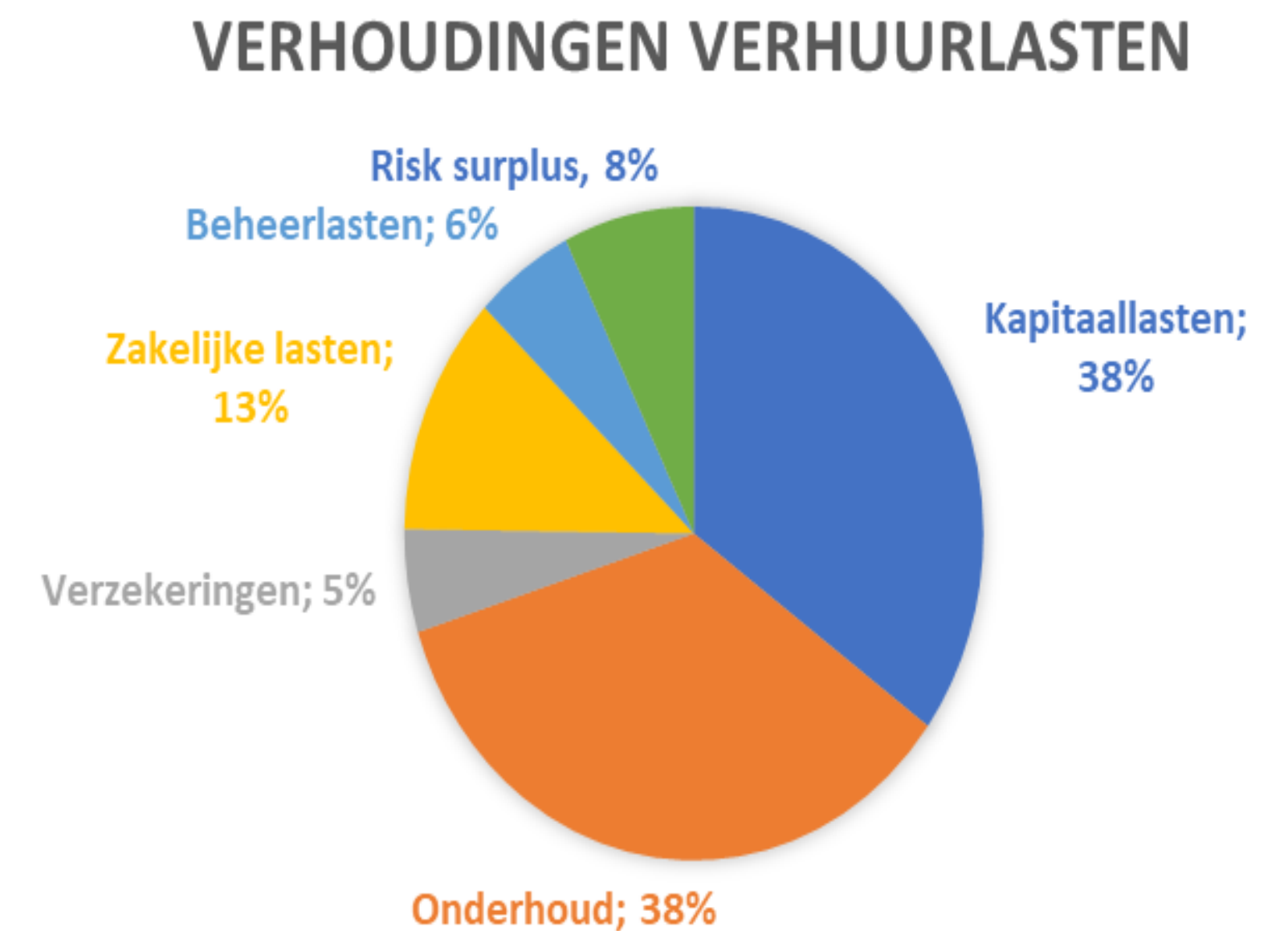
**O.b.v. de Erfgoedwet van 2016.*

Biedt voor een langere periode zekerheid voor dekking collectiebeheer.

** Exclusief subsidie van OCW voor expositie*

Financieel: Impact Provinciale Begroting

- Investering: Kostenneutraal in begroting
- Garantstelling: Reservering € 3,75 mln. in de algemene reserve ter afdekking risico's
- Second opinion: huurprijs, aantal bezoekers en investering Masterplan
- Aanvullende eisen aan Batavialand: kwartaal rapportages, financiële advisering en interventie mogelijkheid

Ruimtelijk-economische context

- Groei van de regio
- (Boven) regionale spin-off
- Overloop toerisme Amsterdam biedt kansen voor Lelystad Waterfront
- Prestigieus (maritiem) rijks gesubsidieerd kennisinstituut in Flevoland
- Culturele/toeristische trekpleister op A-locatie

Concluderend

- Ambitie uit 2023 kan nu niet volledig behaald worden
- Met kostenneutrale investering in gebouw infrastructuur en garantstelling voor inhoudelijke ontwikkeling wel
- Provincie (financieel) in control
- Kansen voor Flevoland, Lelystad en het gebied

Second Opinion

*Provinciaal Toezichthouder
Peter de Haan*

PROVINCIE
FLEVOLAND

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Peter de Haan - introductie

- Provinciaal toezichthouder Batavialand sinds 1 januari 2024
- Economie en Geschiedenis
- 30+ jaar ervaring als toezichthouder en bestuurder
- Directeur Museon-Omniversum
- Toezichthouder: o.a. Defensiemusea (Soesterberg, Den Helder), Sterrenwacht Sonnenborgh (Utrecht)
- Eerder o.a. directeur collecties en musea Universiteit Utrecht, directeur Cultuurbedrijf Noordoostpolder (o.a. Museum Schokland)

Toezichthouderschap

- Toezicht op naleving verplichtingen subsidiebeschikkingen
- Aanvullende opdracht: second opinion Masterplan en bezoekersaantallen:
 - *Is 100.000 bezoekers haalbaar?*
 - *Ligt er een goed en doordacht inhoudelijk plan?*
 - *Klopt de opbouw van de investering van max € 7 mln.?*
 - *Is de ambitie om € 2 mln. aan fondsen te halen reëel?*

Bevindingen (1/2)

- Reële ambities

- 100.000 bezoekers

In 2019 al 95.000 bezoekers, eerdere rapporten (Brink, Berenschot) hanteerden 100.000 bezoekers. Kwartiermaker zelfs 150.000. Ook het PS-Besluit van 2023 ging uit van 100.000 bezoekers

- Ondergrens is reëel en verstandig

- *Benchmark met middelgrote musea, merkbekendheid, vernieuwd museum scoort goed op bezoekingintenties, groot verzorgingsgebied en kansrijke ontwikkelingen directe omgeving*

Bevindingen (2/2)

- Masterplan is onderscheidend
 - *Verhaal van Flevoland uniek & meedoen en meemaken als rode draad*
- Opbouw investeringen is correct
 - *kan taakstellend zijn voor ontwerp en uitvoering*
- Fondswerving ambitieus, maar kansrijk
 - *onderscheidend verhaal en positie in de regio*

Voorwaarden

- Aangescherpte positionering in alles strikt hanteren
Zichtbaar maken van alles wat er te zien en te doen is
- Beter aansluiten bij ontwikkelingen in de omgeving
Ook in marketing, arrangementen, programma's en voorzieningen als winkel en horeca.
- Versterken marketingfunctie is cruciaal
- Campagne fondswerving direct na besluitvorming opstarten

Samenvattend

- *‘Er ligt een goed plan voor de gebiedsontwikkeling en een reëel en overtuigend inhoudelijk plan voor de doorontwikkeling van het museum. De komst van het NSD biedt kans om een regionaal museum met landelijke uitstraling te realiseren. Een vernieuwd Museum Batavialand heeft een bredere ‘spin-off’ en is ook van economische en maatschappelijke waarde en betekenis.’*

Vragen?

